

Høringsuttalelse fra Velferdsforum Innlandet

[Høring - NOU 2023: 4 Tid for handling. Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Velferdsforum Innlandet ledes av statsforvalter Knut Storberget, og består av regionens øverste ledere fra Husbanken, Sykehuset Innlandet, Politiet, Fylkeskommunen, Nav, KS (styreleder og direktør), Bufetat, avdelingsdirektører for oppvekst, helse, barnevern og sosial hos Statsforvalteren og rektorer fra NTNU Gjøvik og Høgskolen i Innlandet. Se sammensetning og formål i vedlegg.

Velferdsforum drøftet helsepersonellkommissjonens rapport i møte 27. mars 2023.

Innlandets 46 kommuner møter eldrebølgen tidlig, og i enkelte regioner har vi et stort utenforskap. Vi har kommuner og regioner som mangler kompetanse innfor velferdstjenesten, men som offensivt jobber med kompetanseutvikling, og som er søkende på innovasjon- og digitaliserings-satsing. Kommunene i Innlandet er nysgjerrige på å utvikle ny samhandlingsmetodikk i oppfølging av statlige satsinger.

Sykehuset Innlandet har høyest forskningsaktivitet i landet sammenlignet med de sykehusene som ikke er universitetssykehus. NTNU og HINN bidrar med metodikk og forskningsbasert kunnskap sammen med kommuner og regionale aktører innenfor mange fagområder.

Summen av utviklingsbehov er stort, og helsepersonellkommissjonen har spennende tanker. Nye politiske grep må ha som mål å redusere arbeidskraftbehovet og bedre utnyttelse av arbeidskraftreserven.

Velferdsforum har følgende innspill:

- Mange pensjonister på 70 år er friske og spreke og vil kunne være en viktig ressurs framover, pandemien viste potensialet i praksis. Vi mener denne kapasiteten utover 70 kunne motiveres og brukes i større omfang, ved for eksempel å se på forholdet lønn/pensjon.
- Velferdsforum støtter premisset om at løsningen på framtidens utfordringer i helse- og omsorgssektoren ikke alene kan handle om å øke ressursbruken, hverken med hensyn til økonomi eller personell. Samtidig vil et for skarpt fokus på å begrense økt sysselsetting i helse- og omsorgssektoren fremover kunne bidra til fremvekst av private helsetjenester samt økt behov for uformell omsorg. Det vil igjen kunne ha konsekvenser for sysselsettingen både i og utenfor helse- og omsorgssektoren.
- Samhandling mellom fagområder må forsterkes framover. Velferdsforum foreslår at det utredes en felles start (type grunnfag) for utdanningsløpene innenfor de velferdsfaglige utdanningene (velferdssektoren er av velferdstjenesteutvalget, NOU 2020:13 definert som *Helse, skole, barnehage, barnevern, sosiale tjenester og trygde ordninger, arbeidsmarkedstiltak*) for å sikre tverrfaglig kompetanse før spissing inn mot profesjoner. Tverrfaglig bevissthet vil styrke tidlig innsats og bygge opp under folkehelsearbeid. I denne

sammenheng må man vurdere om dagens detaljerte Nasjonalfaglige retningslinjer for helse og sosialfaglige utdanninger (RETHOS-forskrifter) legger for sterke føringer på det enkelte studieprogram, og hemmer tverrfaglig bevissthet.

- Velferdsforum er positiv til fleksible løsninger i arbeidstidsordninger, og mener det vil styrke mulighetene særlig i distriktene for arbeidstakere med lang arbeidsvei, eller det kan gi muligheter for å bo i distriktene og arbeide i sentrale fagmiljø, eller motsatt med å jobbe i spennende distrikts virksomheter i perioder, f.eks. lokalmedisinske sentre.
- Innvandring blir viktig for Norge også framover. Samtidig støtter Velferdsforum kommisjonen i at Norge som hovedregel bør utdanne minst 80 prosent av de store helsepersonellgruppene landet trenger.
- Prioriteringsdiskusjoner er nødvendig for å redusere befolkningens forventninger til helsetjenestene som ledd i å hindre overbehandling av pasienter
- Virkemidler må brukes for å styrke samhandling i og mellom sykehus, kommuner og utdanningsinstitusjoner og andre velferdsinstitusjoner (eksempelvis barnevern) for å sikre kvaliteten i tjenestene.
- Det trengs statlige utviklingsmidler som stimulerer til samarbeid mellom sykehus og kommuner med vekt på felles tjenesteutvikling, særlig innen akuttmedisinsk kjede og desentraliserte spesialisthelsetjenester.
- Behovet for praksisplasser og lære plasser begrenser i dag kapasiteten til flere helseutdanninger – regionalt samarbeid mellom kommuner, og mellom kommuner og sykehus må stimuleres. Kommunehelsetjenesten som fag og utviklingsarena må løftes frem for å skape nysgjerrighet og interesse for å jobbe i primærhelsetjenestene.
- Simulering må inn som en større del av praksisdelen i de helsefaglige utdanningene. Velferdsforum foreslår at det vurderes å redusere praksiskravet på 50% i sykepleieutdanningen ved å erstatte deler av praksis med bruk av simulering og øvingslaboratorier.
- Velferdsteknologi – potensiale på tvers av fag er en viktig satsing videre. Kommisjonen peker blant annet på behovet for *mekanismer og føringer i helse- og omsorgstjenesten som stimulerer til oppskalering av vellykkede forsøk og piloter, som fremmer implementering av nye teknologiske løsninger*. Slike forsøk og piloter er svært aktuelt for Innlandet.
- Opp mot 30% av unge under 30 år i innlandet står utenfor arbeid eller utdanning. Dette er en ressurs som samfunnet går glipp av, og velferdsforum mener det er rom for større differensiering innenfor fagene.
- Menn i helse er en viktig satsing. Vil det kreve forskning og tilrettelegging?

Med hilsen for velferdsforum i Innlandet

Knut Storberget

Statsforvalter og leder av velferdsforum Innlandet

Vedlegg:

Velferdsforum Innlandet

Medlemmer er toppledere fra:

- Innlandet Fylkeskommune, Even Aleksander Hagen, fylkesordfører, Wibeke Børresen Gropen, samfunnsutviklingssjef
- KS Innlandet, Merete Myhre Moen (styreleder og ordfører på Tynset) og Trond Lesjø, direktør
- NAV Innlandet, Bjørn Lien, direktør
- Sykehuset Innlandet, Alice Beathe Andersgaard, direktør
- BUFetat Øst, Ingrid Pelin Bergh, direktør
- Politiet, Johan Brekke, politimester
- NTNU v/Gro Kvanli Dæhlin, prorektor
- HINN, Peer Jakob Svenkerud, rektor
- Husbanken Øst v/Eva Milde, direktør

Statsforvalteren i Innlandet:

- Statsforvalter Knut Storberget
- Eli Blakstad, Velferdsdirektør
- Harald Vallgård, fylkeslege
- Ida Kjerschow Harstad, Avdelingsdirektør barnevern
- Solveig Hansen, Avdelingsdirektør Sosial
- Aasa Gjestvang, utdanningsdirektør

Utviklingssentrene KoRus, RVTS, RKBU/RBUP, NAPHA, Vivat, SANKS inviteres til ett møte i året.

Formål:

1. Lederarena for samordning av regional stat innenfor velferdstjenester.
2. Felles forståelse av utfordringsbildet i Innlandet og innsikt i hverandres arbeid og arenaer.
3. Jobbe fram metoder for å sikre helhetlige velferdstjenester til utvalgte grupper. Sikre at flere unge fullfører videregående utdanning, og at andelen av innlandets befolkning med trygde- og sosialytelser reduseres